

IZLAZI TJEDNO. GODISNJA PRET-
ATA 30 DIN. ZA INOZEMSTVO 60.—
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA VIII. BROJ 40.
Šibenik, 3. listopada 1937.

RUKOPISI SE NE VRACAJU — ADRESA
UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.

Odricanje

Nije bilo čovjeka tako milo-
g, dobroćudnog i privlačivog
što je bio Onaj koji se rodio u
lehemu i umro na Golgoti. Ni-
ni ne može biti kao On, jer je
Sin Djevice bio u isti mah
Bog. Pa ipak toga savr-
šenog i samilosnog Bogo-
veka teško je bilo katkada slu-
šati. — Zar nisu teške kao olovo i
bojne kao rasrdeno lice Njego-
ve riječi:

„Ko hoće da bude moj učenik,
uzme križ svoj svaki dan, i
slijedi mene!“

Zaista, teške su te riječi. Na
mah teško ih je i razumjeti.
Ipak, bez njih se živo, ovakav
čovjek jest, ne može zamisliti. Dok
ljudi, i dok živimo na zemlji,
nećemo ih se držati ili ćemo
ovo težinu još jače osjetiti.

Mekušci, lakoživci, pohlepnici,
mci, lijenčine i ostala njihova
ina ne mogu nikako shvatiti
ovu riječ o svakodnevnom
ovoljnom nošenju križa. Oni
ni da znaju za kakav križ,
nakar radi toga bezbroj drugih
lo, gladovalo, očajavalo i umi-

Nositi svoj križ — to je isto
odreći se nečega što nam
a, samopregarati i samozata-
je se.

Križ, odricanje, samozataja-
je se »naprednim« duhovima
da su te riječi izvadene i pre-
je iz zaprašenih sredovječnih
a, koje raspravljaju o duhov-
mrtvulu, isposništvu i pusti-
kom životu.

što mislili da mislili o križu
nozataji, ipak je istina, da se
mlju survavaju tolika zla baš-
toga, što ljudi više ne mare za
kav križ i odbijaju od sebe
u samozataju.

A što je, da stvarnije govori-
socijalna kriza, ako ne poslje-
života koji prezire samozata-
slavi, uz svirale i cimbale, u-
ost i raskošje? Zašto toliki
ju kruha ni ruha, ako ne zbog
koji u svojoj pohlepnosti,
javajući križ i odricanje, na-
laše srebrne gore i zlatna br-

Zahtjev je zdravoga razuma i
anske pravde, da se od selja-
poštenije otkupljuju njegovi
vodi i da se radniku povisi
a. A može li se to danas za-
iti bez samoprijedora u kršćan-
duhu?

Katolicizam je vjera hrvatskoga naroda!

Naša otvorena riječ

Knjige i novine, govori i konfe-
rence, priredbe i zborovi — puni su
zgražanja nad današnjim vremenom,
koje je svakakvo, samo ne dobro.

Mi plać ostavljamo nježnim du-
šicama.

Znamo na čemu smo. Vrhunac
ljudila i nesreće čovjeka današnjice jest
u tomu — da su se špekulanti raznih
boja postavili na vrhove, i oni su se
ujedno postavili za vođe i onima ko-
ji obiluju i onima koji oskudijevaju.
Samo budala će reći da ovo ne od-
govara istini; samo onaj koji ne vidi
dalje svoga nosa, a misli da je prodro
do dna svakoga pitanja, zanijekaće is-
tinitost naše tvrdnje koja glasi: Naj-
veći pretstavnici novca kupili su podle
duše velikoga broja inteligencije, ko-
ja piše knjige i novine po narudžbi
svojih bogatih gospodara, i stvorili na
zemlji kaos, da čovjek u prvi mah
ne može znati koje „za“ a ko „proti“
komu. Ti pretstavnici novca vještini
smicalicama doveli su svijet u čudan
položaj, a da je žalostan, o tome ne
treba ni govoriti, tako čudan i neshvat-
ljiv da čovjek-rob nije boj po dikta-
tu svoga lošega gospodara, s uvjere-
njem da to vodi njegovoj slobodi!

Zločinci s vrhova bogatstva mo-
gu pljeskati i u cimbale udarati da
su pomeli mozgove daleko više nego
su se pomeli jezici pri zidanju Kule
babilonske. Zar to nije gorko i teško,
i dokaz potpunoga siromaštva duha
sadašnjice, što čovjek, u ovom nesno-
nom kaosu, misli da potkapa teme-
lje građevine u kojoj kraljuju nelju-
di s vrhova bogatstva, a on zapravo
betonira i snaži položaj onoga za ko-
ga misli da ga ruši? Zar ovo nije o-
vak? Ko misli da nije, neka istupi
vedra čela i protumači svima nama,
na prvi mah neshvatljivu činjenicu
— da su se pretstavnici svjetskoga
bogatstva postavili na čelo onih koji
oskudijevaju i ništa nemaju. Ova či-
njenica često je i previše upadna, a
u najviše slučajeva niti drže drugi, a
kormilo je u rukama mogućnika nov-
ca, koji dnevno raspinju čovječanstvo
na križ gospodarske propasti i moral-

noga rasula.

O sastanku Mussolinija i Hitlera
raspisale su se dnevne i tjedne novine.
Kako je ko orijentiran, onako je i
stav uzeo pri pisanju.

Mi pravo kršćanski orijentirani,
mi ljudi širokog i bogatog katoličkog
programa, koji je jedna potpuna i
savršena cjelina, ne narivavamo se ni-
komu da nas primi u goste. Nama ne
treba od nikoga ništa pozajmivati; mi
imamo obilate i bogate zaklade uvi-
jek novih i svježih nacrti koji izvire
iz vječnih i nebeskih principa. Mi ni-
kada i u nijednom pitanju nismo u
mučnom položaju, da ne bismo znali
za izlaz. Naš je program zatvoreni
krug. Od nikoga ne trebamo pomoći,
od nikoga ne trebamo zaštite ni štiti-
ništva. Zato smo prema svemu ravno-
dušni pa i prema ovom sastanku. —
Neki ističu da ovaj sastanak znači
glasni prosvjedi i pomlađeni i jače na-
glašen istup proti špekulantima koji
su zasjeli na grbaču ruskoga seljaka,
i ujedno uštrcavaju u druge evropske
države otrov koji za sobom ostavlja
palež i smrt. — A kada bismo mi i-
mali svoj sastanak, imali bismo štošta
reći na adresu i jednih i drugih.

Najveća pogreška svih kršćanskih
i katoličkih naroda je u tomu — što
se oduševljavaju za sve i sva, samo ne
za ono što je na prvom mjestu. U či-
sto katoličkom narodu do vidnog iz-
ražaja doći će prije svaka skupina,
nego ona čisto katolički orijentirana.
Je li to kazna Božja ili je kriva nespo-
sobnost pretstavnika katoličke misli?
Nešto će biti. No opet ne bismo svu
krivnju svaljivali na nesposobnost ka-
toličkih pretstavnika. — Kakvo je sa-
dašnje stanje stvari, lakše će prodri-
jeti čovjek koji se poslužuje s lažnim
i laskavim obećanjima, nego čovjek ko-
ji istupa suhom istinom, koja je mno-
go puta i tvrda.

Mladi katolički naraštaj, za koji
se u najviše slučajeva i pišu retci na
ovom mjestu, mora jednom zauvijek
prekinuti s onom nezdravom praksom
vječnoga klipsanja za drugim. Mi mo-
ramo jednom zauvijek prestati lomiti

koplja za ljude koji nisu ljudi.

Mi se u najboljoj namjeri i sa
svim moćima svojim bacamo da izne-
semo nekoga na površinu, a taj neki,
ne samo da nama lično nije zahvalan,
nego čestoput smo radi toga i kom-
promitirani pred poštenom javnošću, a
nizašto.

Mi, svijesni veličine i snage kato-
ličke misli, moramo stvarati nove os-
nove na kojima će počivati zgrada na-
šega narodnog života. Hrvatski je nar-
od katolički u svome gotovo stopo-
stotnom postotku. Niti mi idemo za
tim niti ćemo ikada ići da bismo u ka-
toličke naše bojne redove redali sve
Hrvate redom. Svak nije za to. Kad
bismo to imali za konačni cilj, naravno,
da bi nam morala smalaksati krila, jer
je to stvar koju ne ćemo nikada postići.
To ni ne treba.

Mi smo uspjeli onda, kada stvo-
rimo jedan jaki kader mladega nara-
štaja koji će u selu i gradu davati ton
javnog života. Ne trebaju se nas bo-
jati oni koji se otimlju za narodna
pretstavništva. Mi se ne otimamo za
politiku, jer bi nas ona brzo kompro-
mitirala. Ali jedno hoćemo, i tražimo
energično u svemu i od svakoga —
da katolička načela moraju imati pr-
vu i zadnju riječ u svim pothvatima,
u svim pitanjima, na svim poljima
javnoga djelovanja.

To se može postići. To se mora
postići. I ne tako kasno. Vrlo brzo.
I manji postotak dobro organizirane
omladine katoličkoga programa to mo-
že lako i u kratko vrijeme stvoriti.
Jer mi ne istupamo s nečim što je
novo i što bi trebalo tek iskušati. To je
već iskušano; i mi ne ćemo nego da
se u modernom i savremenom ruhu
obnove ona Božja vremena, kada se
živilo za ideale: Bog i Dom.

Jasno smo izmijeli. Ko nas ne
razumije, plitak je, a ko bi htio ne-
što drugo — zloban je.

Mi istupamo otvoreno, i neka nas
svak upamti, da ćemo rušiti sve ono
i svakoga onoga koji jednom zauvijek
ne će da utvri u svoj mozak, da je
katolicizam vjera: hrvatskoga
naroda, i ko hoće da igra vo-
deće uloge u tomu narodu
ne smije se u nijednoj stvari
ogrješivati o načela katolič-
koga kršćanstva. Junior

Katolička socijalna nauka uči
da poslodavci dijele sa svojim na-
mještenicima godišnju čistu dobit.
Ali to će ostati kule u zraku sve
dotle dok ljudi budu zadojeni ka-
pitalističkim duhom prevelike la-
godnosti i prekomjernog užitka.

Znači se odreći nečega u ko-
rist bližnjega, to je veliko, ali i
nužno potrebno djelo kršćanske
ljubavi. Na to najviše polaže važ-
nost i sveučilišni profesor u Lou-
vainu Perin, koji je u svojoj knji-
zi o bogatstvu i siromaštvu napi-
sao: »Da snaga bogatstva ne izra-
bi siromaštvo, potrebno je ograni-
čenje vlastitih potreba na strani
bogataša. Takvog ograničenja ne-

ma ni kod jednog bogataša bez du-
ha samozataje i skromnosti, koji
se duh nalazi samo u kršćanstvu.«

Divni i mili svetac iz Asiza
poznat je pod imenom Asiški Si-
romah. Siromaštinu je zvao svo-
jom sestrom. Ali Franjo nije bio
siromah po nasljedstvu, nego po
svojoj slobodnoj volji. Otac mu
je bio bogati trgovac, a on se od-
reče svega bogatstva i dragovoljno
prigrlji siromaštvo.

Franjo je bio junak. Veliki
junak duha! Kad bismo takvo ju-
naštvo tražili od svakoga bogata-
ša, postali bismo smiješni, a i o-
krutni. Ali zato smijemo tražiti, da
nas ne izrabluje ničija gramzi-

vost i da ne trpimo studen, glad i
golotu zbog onih koji jedu iz zlat-
nih tanjura, kupaju se u mlijeku i
zalijevaju mirisavim vinima.

Kršćanstvo je vjera ljubavi,
vjera pravde, duhovnoga veselja,
vječnoga blaženstva, ali i vjera od-
ricanja!

Četiri brata mogu mirno i za-
dovoljno živjeti u istoj kući, ako
se svaki, samozatajavajući se, stisne
u svoj kut. Ali neće moći ni jedan,
ako, svaki bude htio imati po jed-
nu palaču.

Narodna je: Ko muči dva uči.
A ko se odrice, taj, također, dva
usrećuje: — sebe i bližnjega.

Ig.

ZIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 3. X.: *Dvadeseta nedjelja po Duhovima*. — *Gospa Ružarica*. U prvu nedjelju listopada redovito se slavi blagdan Gospe od ružarica, jer blagdan zapravo pada na 7. t. mj. — *Sv. Terezija M. I.* Rodena je 1873. g. Dakle istom ove godine navršila bi 64 godine, a već je proglašena sveticom i proslavljena po cijelom svijetu. U 15. g. stupila je u karmelićanski red, koji slovi kao jedan od najstrožih redova. Odlikovala se nježnom, upravo djetinjom ljubavi prema Bogu. Umrla je g. 1897. Proglašena je svetom g. 1925.

Ponedjeljak, 4. X.: *Sv. Frano Asiški*, osnivač zaslužnog i slavnog franjevačkog reda. Rodio se g. 1182. u Asizu. Prve dane svoga života proživio je daleko od Boga. Obrativši se postade svetac s romaštva, poniznosti i sferaške ljubavi prema Bogu. Na usnama bila mu je samo jedna riječ: „Bog moj i sve moje!“ A kao nagradu za ovu sferašku ljubav, propet Krist utisnuo je u njegovo tijelo obilježja svojih sv. pet rana. Umro je s pjesmom, u času, kad je pjevao „dobrodošlicu“ sestrici smrti i bratu suncu — g. 1226.

Utorak, 5. X.: *Sv. Placid*, mučenik. Srijeda, 6. X.: *Sv. Bruno*, osnivač Kartuzijanaca, jednoga od najstrožih redova u katoličkoj Crkvi. Umro je 1101. g. Četvrtak, 7. X.: *Sv. Marko*, Papi i sv. *Sergije*, mučenik. Sv. Marko bio je dakon rimske crkve i kao takav postao Papa. Isticao se velikom ljubavi prema siromasima. Svakoga dana sjedilo je 12 siromaha za njegovim stolom.

Petak, 8. X.: *Sv. Brigita*, udovica. Rodila se u Švedskoj g. 1302. Poslije smrti muževlje otide u samostan, a blago podijeli siromasima. Umrla je 1373. — *Sv. Simun*. Danas se slavi blagdan sv. Simuna, koji je na svojim rukama držao Spasitelja, kad ga je Bl. Dj. Marija četrdeseti dan iza rođenja prikazala u hramu. U Zadru najvećim svečanostima slavi se svečev blagdan.

Subota, 9. X.: *Sv. Dionizij*. Najprije bio je poganski sudac u Ateni. Na kršćanstvo priveo ga je sv. Pavao apostol. Kasnije postao je biskup u istom gradu. Propovijedao je sv. evanđelje po Francuskoj i u Parizu, gdje je i podnio mučeničku smrt zajedno sa svojim drugovima.

Nedjelja XX. po Duhovima

Čitanje poslanice blaženoga Pavla apostola Efežanima (5, 15—21). — Braćo! Gledajte oprezno, kako ćete živjeti; ne kao bezumni, nego kao pametni, i iskusite vrijeme, jer su dani zli. Radi toga ne budite bezumni, nego poznajte što je volja Božja. I ne opijajte se vinom, u kojemu je bludnost, nego se napunite Duhom Svetim govoreći među sobom u psalmima i himnima i pjesmama duhovnim, pjevajući i kličući u srcu svojem Gospodinu, zahvaljujući vazda za sve u ime Gospodina našega Isusa Krista Bogu Ocu, podložni jedan drugome u strahu Kristovu.

† *Sljedi sv. Evanđelje po Ivanu (4, 46—53)*. — U ono vrijeme bijaše neki kraljev čovjek, čiji je sin bolovao u Kafarnau. Ovaj čuvši da Isus dolazi iz Judeje u Galileju, otide k Njemu i moljaše Ga da

side i da mu ozdravi sina, jer bijaše na umoru. I reče mu Isus: Ako ne vidite znamenja i čudesa, ne vjerujete. Reče Mu kraljev čovjek: Gospodine, sidi prije nego umre sin moj. Reče mu Isus: Idi, sin tvoj živi! Vjerova čovjek riječi koju mu reče Isus, i pođe. A kad on već silazaše, sretoše ga sluga i javiše mu da sin njegov živi. Zapita ih dakle za sat, u koji mu je bilo lakše. I rekoše mu: Jučer oko sedam sati pustli ga groznica. Tada razumiye otac da je to bio onaj sat u koji mu reče Isus: sin tvoj živi. I vjerova on i sva kuća njegova.

Putujući prema koncu

Osjećate li, kako se približavamo svršetku crkvene godine? Još samo nekoliko nedjelja, pa ćemo opet slušati ono potresno evanđelje o sudnjem danu. I to približavanje i osjećanje konca otađ će se sve više odražavati u obrascima nedjeljnih Misa.

U prikaznoj pjesmi čujemo plač izabranoga naroda iz babilonskoga sužanjstva: „Na vodama babilonskim sjedamo i plakamo, opominjući se tebe, Sione“.

Izabrani narod u sužanjstvu, to smo mi. Oni su se, u prognostvu, sjekali i plakali za Sionom, a mi se, također prognani, sjećamo u ovoj dolini suza svoga Siona, svoje vječne domovine.

Doći će konac svijeta. Tada će se vjernima osušiti suze i ispunie se njihove čežnje. Gospodin, pravedni sudac živih i mrtvih, povešće ih u blažene stanove svoga nebeskog Siona.

Ali i prije konačnoga svršetka dolazi Krist k nama. Dolazi na naše oltare za vrijeme svete Mise, a oltara, u svetoj pričesti, u naša srca.

Evanđelje govori o ozdravljenju sina kraljevoga čovjeka iz Kafarnauma. Kraljev čovjek je poudao pristupio Kristu i zamolio ga: „Gospodine, sidi prije nego umre sin moj“. — To je inaš povik za dolaskom Kristovim. Neka dođe k nama! Neka dođe i prije svršetka svijeta! Neka dođe i nastani se kod nas pod siromašnim prilikama kruha!

I još se nečega danas sjetimo! Svako zlo nije za zlo. Mnogo puta vremenito zlo Bog može i zna obratiti na dobro. — Eno sina onoga kraljevog čovjeka. Bolestan je, i ukućani svaki čas očekuju smrt. Međutim, eto pomoći iznenada: Krist ga čudno ozdravlja.

Da nije bilo bolesti, da li bi kraljev čovjek i sva kuća njegova dobili veliku milost vjere?

Zahvaljimo Bogu na svemu! I onda, kada trpimo, i kad nam se čini da ćemo smalaksati pod teretom križa. Na koncu, vidjećemo, naša će se žalost pretvoriti u radost.

„Sve što si učinio s nama, Gospodine, s pravom si učinio, jer sagriješmo proti Tebi i ne poslušasmo zapovijedi Tvojih.“ (Početna pjesma.)

Tako putujući još ovo nekoliko nedjelja, sretno ćemo dočekati konac crkvene godine s čežnjom u duši za onom zadnjom u našem životu.

Liturg

Podlistak

Točkice s putovanja

11. Kod crkve sv. Damjana

Na južnoj strani izvan gradskog oklopa Aziza stoji stari samostan i crkva sv. Damjana. Neugledan samostan, priprosta crkva, zgrbljena i ukočena snagom vijekova, ali prepuna velikih i lijepih uspomena, uspomena, koje tku jedan dio života Asiškoga Siromaška i velikog obnovitelja čovječanstva sv. Franje te njegove najidealnije sljedbenice sv. Klare. Te uspomena nosi na sebi, iako ne uklesane dlijetom, već usadne starodrevnom predajom, svaki zid, pače svaki kamen zgrbljene crkvice.

Mladi Franjo užurbano, a nenaravno zamišljen, izišao je jednog predvečerja, da traži negdje zaklona. Težio je za nečim, što bismo mi nazvali zaborav, zabit, mirnoća; za mjestom, u kome bi mogao saznati, što se to s njim zbiva, odakle je u Spoletu imao vidjenje sobe, pune oružja, i čuo glas, koji ga je uveo u spoznaj, da je bolje služiti gospodaru nego sluzi, Bogu nego stvoru. Htio je sebi dati odgovor na pitanje, zašto bježi od onoga, što

je toliko tražio, a teži za onim, što je toliko izbjegavao. Sišavši iz grada nade se, najednom, pred pustom, tihom crkvicom. Nešto ga je ganulo, i on ude unutra. Došao je u crkvicu, u kojoj ja sad stojim, ushićen mislima na one davne dane.

Brat laik tumači: „Pred ovaj oltar kleknuo je blaženi o. Franjo kao obraćeni mladić i molio se žarko pred križem, koji je ondje nad oltarom visio, a koji se sad časti u crkvi sv. Klare. Bl. o. Franjo htio je znati, što mu je činiti. Nato mu Krist s križa reče: „Franjo, idi, popravi Crkvu koju, koja se ruši.“ Bl. o. Franjo nije odmah razumio točno značenje tih Kristovih riječi. I misleći, nastavi brat laik, da mu je naredeno, da popravi ovu crkvu, koja je bila u trošnom stanju, počne je vlastitim rukama popravljati noseći kamenje i zidajući je. Jednom se pak domogne oveće svote. Pošavši naime po trgovačkom poslu u Perudu proda konja i svilu, pa povrativši se pješice, donese novac svećeniku, koji je čuvao ovu crkvicu, da ga utroši za njezin popravak. Svećenik bojeći se srdžbe njegova oca ne htjede primiti novac. Nato se ozlovolji bl. o. Franjo te ga baci na prozorčić crkve. Ovo je taj prozorčić — završi brat tumačenje pokazujući na jedan četverouglasti otvor na donjem zidu crkve.

Katoličke pobjede

JUNACI BEZ ODLIKOVANJA

Profesor na sveučilištu Tungči u Vusungu kod Sangaja dr med. F. Koller posjetio je Novu Gvineju gdje je došao u vezu i sa misionarima. Kad se povratio, dao je slijedeću izjavu:

„Za mene, koji sam po svom većem dijelu sumnjivac, taj susret s misijstvom i misionarima je bio veliki doživljaj. Na tomu sam polju ozdravljen od svake sumnje. Misionari su skoro bez iznimke svi junaci bez odlikovanja, znanstvenici bez slave, najveći težaci bez plaće. Kod tih muževa ima idealizam, inače tako izrabljivana riječ, još svoj čisti zlatni zvuk“.

KATOLIČKA STAMPA NA FILIPINIMA

U zemlji zadnjega svjetskog euharistijskog kongresa je akcija katolika u dvije godine donijela veliku promjenu. U vremenu od 30. X. 1935. do 1. II. 1937. broj plaćenih pretplatnika na izdanja Katoličke Akcije je poskočio od 953 na 13 hiljada 792. Kroz isto to vrijeme je počelo novo izlaziti pet časopisa Katoličke Akcije na španjalskom, engleskom i u tri domaća glavna narječja. Filipini imaju sada svega skupa 43 katolička lista i časopisa.

KATOLIK VELIKI DRŽAVNIK

Već devet godina drži u svojim rukama kormilo portugalske države Oliveira Salazar, bivši profesor financijskih znanosti.

Njegova vlada znači preokret. Portugalska je prva država koja je provela u život papinske enciklike. Nova Portugalska je kršćanska, njegove korporacije su kršćanske i daleko od fašizma i njegovoga poganskog nazora o neograničenoj državi.

Strašna je kleveta Salazara nazvati fašistom.

Portugalska je jedina zemlja koja ne pozna besposlenosti, čiji državni proračuni pokazuju suvišak.

Neki taj katolički pokus nazivaju fašizmom, a Salazar hoće da nova Portugalska država bude narodna, korporativna i kršćanska.

On izjavljuje: „Mi nećemo pasti u zabludu, da ćemo obožavati silu ili bogatstvo ili tehniku ili ljepotu ili čak grijeh. Ne sumnjamo naime o Božjoj prisutnosti“.

„Ali moralna i duhovna obnova je još važnija nego gospodarska reforma. U novoj Portugalskoj je debata o Bogu i kreposti isključena“.

U svojoj knjizi „Revolucija u miru“ piše:

„Država u Portugalu nije uzgojiteljica u pravom smislu riječi, uzgojna dužnost pripada osobito u područje obitelji. Država sudjeluje s obitelji, a ne nadomješta je — osim u slučaju da nema obitelji ili pak, da je obitelj nesposobna“.

Kada je tako govorio ili pisao koji fašista? To mogu biti samo riječi kršćanskoga državnika!

ZA SPORTISTE

Olimpijski pobjednik Ralph H Metcalfe je prešao u katoličku Crkvu Tom prilikom piše: „Zaista veliku za dovoljtinu ima čovjek, ako u trkališt pobjedi najbržega svjetskog trkača Sretan je trenutak, kad čovjek dozna da je postigao ili čak potukao rekor u trčanju. No niti sve to niti časti naklonost koju su mi iskazivali, je sam slučajno kao trkač imao sreću, n dadu se usporediti s veselim uvjerenjem koje sam imao kad sam prvput dobro promislio da sam katolik. Želim i molim za to, da uvijek ostanem vjera svojoj Crkvi.“

PROSLAVA SV. STJEPANA KRALJA U MADŽARSKOJ

Blagdan sv. Stjepana Kralja proslavljen je ove godine u Madžarskoj na osobito svečani način. Nije to bilo samo crkveni blagdan, već i narodni za cijelu Madžarsku.

U Budimpešti razvila se g. lema procesija, u kojoj su bili crkveni i državni velikodostojanstvenici. U to procesiji nosila se desna ruka kral. Stjepana, koja je do danas cijela sčuvana. Po toj ruci nosi procesija im „procesija Svete Desnice“. Ruka čuva u kapeli kraljevske palače. Cijele svetostjepanska svečanost u Budimpešti trajala je kroz sedmicu dana. Proslava se održavala u crkvi, kazalištu na trgu i ulicama. Veliko mnoštvo svjeta iz madžarske provincije prisustvovalo je također svečanostima. Regent Horty zbog bolesti nije prisustvovala svečanostima, kao što je to činio drug godina, ali je prisustvovala vlada, ficirski kor i predstavnici velikaških obitelji.

Po svijetu

MUSSOLINI U NJEMACKOJ. 25. I. t. g. stigao je u München Mussolini svojom pratnjom posebnim blindiranim vlakom. Pripredene s umu velike manifestacije, kao i na čitavom putu, prilikom ovog njegovog boravka u Njemačkoj. O njegovim pregovorima sa Hitlerom čuva se najveća tajna i nije moguće saznati, što je bilo na dnevnom redu. Drugi dan Mussolini Hitler krenuli su u područje vojnih marvara u Mecklenburg. Njemačka je htje svojom gostu pokazati svu svoju vojničku snagu, cijelih nekoliko korpusa, koji neviraju na veoma velikom zemljištu, ta da se čini, kao da se radi o pravim ratnim novim državama.

TEROR. U okrugu... dan engleski... revolverskim... napuštali crk... cijelu Palest... ju zločin ne... nu u Jeruzo... još jedan e... je sva tri z... cija. U Na... stanje. Izvr... među Arapi... SVIC... MUNIZMA... čitan je vje... ski list švic... komunizam... telji i svako... skog i nar... OSUDA... PADAJA: 2... je ovu rezol... što je hitno... bardiranj... panske avija... čeće, što g... u kojemu j... građana, me... Odbor izjav... ka za ovak... svijetu izaz... te ih ostro... čio, da pred... sjudniku D... da je skupa... U SAV... sto marksisti... izabrane cla... GLASO... TUNDE“ p... melja uslije... još ne zna... zgrada služ... sajam. Sagra... prve bečke... PARISH... posjetilo je

Veliko sniženje cijena

omogućujemo svakome, da se opskrbi za zimu dobrim, a ipak jeftinim cipelama

PEKO

svježega cvijeća, koji na njenom mjestu uvijek stoji. Gvardijan pak s Damjana samo je njezin zamjenik, stoga i zauzima drugo mjesto u blagvaonici.

„Sv. Klara — gvardijan! Koja krepna misao, — nadoda brat vodič za svojevoljne zarobljenike ovih bijelih zidina!“

Uzlazeći po vijugastim stuban priča o mi je brat laik o poznatom opsjedanju Saracena i kako je sv. Klara s pokaznicom u ruci čudotvorno otjerla bezbožne muslimane, koji su već penjali po zidu, da provale unutra. Upravo je završio tumačenje, kada smo stigli pred oveći prozor te pokrotom ruke poprati zadnje riječi: „Ovo je otvor, na kome se pokazala sv. Klara s pokaznicom u ruci“.

Bio sam sretan. Gledao sam kroz prozor, s kojega je gledala sv. Klara na kojemu se pokazao euharistijski Krist pogledom, koji ruši strmoglavlje Njegove neprijateljke i opskvrniteljke njegovih djevica. Taj čas sinu mi pomisla na krvavu Španjolsku, na komunist zaklete neprijatelje Krista, na toliko nasilno zgažene liličane, pa sam s istoga mjesta, otkud i sv. Klara, molio „Krisite, naš branitelju, ne daj, svinjima djevice!“

F. Den.

operacijama, u kojima sudjeluju sve vrste oružja, od aviona do podmornica. Ovi veliki manevri imali su uvjeriti Mussolinija, da ima spremnoga i jakoga saveznika, koji je uvijek u stanju, da obrani sebe i pomogne svom savezniku, ako ustreba, a ostalom svijetu dokazati, da je Njemačka postigla, što se tiče oboružane snage, potpunu ravnotežu s ostalim silama. 28. IX. t. g. u 7 s. naveče na olimpijskom stadionu u Berlinu sakupilo se ogromno mnoštvo od milijun ljudi, a po drugim ulicama još dva milijuna, da čuju toliko očekivane govore Mussolinija i Hitlera o politici osovine Rim-Berlin. Oba diktatora govorili su veoma općenito ističući podjednako svoju nepopustljivost i želju za mirom.

JAPANCI NAILAZE NA SVE VEĆI OTPOR u svom prodiranju u Kinu. Na frontu kod Sangaja vodi se žestoka artiljerijska borba s jedne i s druge strane. Japanske čete zauzele su Feng Čian Ku na 30 milja od Santunga te su probile kineske linije duž Čeja, sjeverozapadno od Čing Čjena. U sjevernoj Kini Japanci dalje stalno napreduju. Zauzeli su željezničke stanice Sinlo i Pengtiakao. Opaža se, da duž željezničkih pruga vrlo brzo napreduju, pošto tu Kinezi ne daju jakog otpora. Međutim u dolini Hopeja prema varoši Hohien nailaze na vrlo veliki otpor Kineza i na velike zapreke. Močvarno zemljište i jak kineski otpor usporavaju napredovanje japanskih četa.

NACIONALISTIČKE ČETE NAPREDUJU duž obale prema Gijonu. Isto tako i na leonskom frontu. Zauzele su asturski lučki grad Ribadesela. Time su osvojile novu važnu tačku na asturskoj obali. Zarobljen je veliki dio asturske obrane te su zaplijenili 4 topa i veliku količinu ratnog materijala. Crveni su na aragonskoj fronti započeli sa velikom ofenzivom, ali nacionalisti, koji su je očekivali, dočekali su je veoma jakim otporom. Svi pokušaji crvenih, da nakon žestoke artiljerijske vatre osvoje nacionalističke položaje nijesu uspješni. I na frontu kod Toleda nacionalisti su s uspjehom izvršili snažan napad na neprijateljske položaje. Neprijatelj je imao preko 200 mrtvih. Zarobili su ih dosta i zaplijenili mnogo ratnog materijala i oružja.

NOVIM PREDSJEDNIKOM TALIJANSKE AKADEMIJE, mjesto pk. Marconija. Imenovan je Gabriele d' Annunzio, talijanski pjesnik, koji je već godinama živio sasvim povučeno na svom dobru na gardskom jezeru.

NOVI DRŽAVNI PRORACUN SJEDINJENIH AMERIKIH DRŽAVA za 1938. godinu bit će veći od svote, koju zajedno predviđaju Engleska i Francuska za svoje nove državne proračune.

TERORIZAM U PALESTINI. Engleski okružni komesar za oblast Galileju i jedan engleski policajac ubijeni su u Nazaretu revolverskim mećima s leđa u času, kad su napuštali crkvu. Ovo ubistvo uzburilo je cijelu Palestinu. I Židovi i Arapi pripisuju zločin neodgovornim elementima. U stanu u Jeruzolimu je nađen ubijen također još jedan engleski činovnik. Drži se, da je sva tri zločina izvršila jedna organizacija. U Nazaretu je proglašeno opsadno stanje. Izvršena su već brojna uapšenja među Arapima.

SVICARSKI BISKUPI PROTIV KOMUNIZMA. U svim crkvama Švicarske protivljen je vjernicima s propovjedaonice pastirski list švicarskih biskupa, kojim osuđuju komunizam kao najvećeg neprijatelja obitelji i svakoga socijalnog poretka, građanskog i narodnog.

OSUDA JAPANSKIH ZRACNIH NAPADA. Zenevski odbor 23-ice prihvatio je ovu rezoluciju: „Konzultativni odbor, pošto je hitno proučio pitanje zračnih bombardiranja otvorenih gradova Kine od japanske avijacije, izražava svoje duboko sauteče, što ga je izazvalo bombardiranje, a u kojemu je poginuo velik broj nevinih građana, među kojima mnogo žena i djece. Odbor izjavljuje, da nema nikakvih isprika za ovakva djela, koja su u cijelom svijetu izazvala osjećaj užasa i indignacije te ih oštro osuđuje. Odbor je zatim zaključio, da predsjednik saopći ovu odluku predsjedniku Društva Naroda s prijedlogom, da je skupština primi.“

U SAVJET DRUŠTVA NARODA mjesto marksističke Španjolske i Turske bile su izabrane članovima države Iran i Peru.

GLASOVITA ZGRADA BECKE „RO-TUNDE“ prošlih dana izgorjela je do temelja uslijed silnoga požara, za koji se još ne zna, kako je nastao. Ta ogromna zgrada služila je za razne izložbe i velešajam. Sagradena je još g. 1873., prilikom prve bečke svjetske izložbe.

PARISKU IZLOZBU do 27. IX. t. g. posjetilo je dvadeset milijuna ljudi.

Protiv bezbožnog komunizma

Papina enciklika „Divini Redemptoris“

(Svršetak)

Očinski poziv zalutalima

80. Prije negoli pak završimo ovu Encikliku, želimo da upravimo svoju riječ i onim našim sinovima, koji ili su već jadnici okruženi pošasću komunizma ili su na putu, da se okuže. Kao što njih živo potičemo, da poslušaju riječi preljubljenog Oca, tako Bo-

ga usrdno molimo, da ih prosvjetlivi im um odvraći od skliskoga puta, kojim srću u žalosnu strašnu propast, te dade, da priznadu Isusa Krista, jedinoga Spasitelja ljudskoga roda, „jer nema drugoga imena pod nebom danoga ljudima, u kojemu bismo se mogli spasiti“. (Dj. Ap. 4, 12).

Zaključak

Sv. Josip uzor i zaštitnik

81. I konačno, da bismo pospješili od svih željkovani mir Kristov u kraljevstvu Kristovom (sr. Encikl. *Ubi arcano* 23. prosinca 1922.: A. A. S., sv. XIV., str. 691), povjeravamo ovu akciju Crkve protiv bezbožnih osnova komunista pokroviteljstvu i zaštiti svetoga Josipa, toga veoma moćnoga zaštitnika katoličke Crkve. On sam nam, pripadajući radničkom staležu, prepatio je sve neprijatnosti siromaštva skupa sa sebi povjerenom nazaretskom obitelji, kojoj je s mnogo skrbi i budnosti bio na čelu, i njegovoj skrbi je bilo povjereni božansko Djetetašće, kad je Herod bio poslao svoje krovnike, da ga smaknu. Isto tako vršeći savjesno i tačno svoj svagdanji posao, svima onima je bio uzor, koji radom svojih ruku moraju zaradivati jelo, te pravom nazvan Pravednikom presjajan je primjerak one kršćanske pravednosti, koja treba da vlada u socijalnom životu ljudi.

82. Visoko dakle uprtim očima, ojačanim snagom vjere, kao da gledamo „nova nebesa“ i „novu zemlju“ (II. Petr. 3, 13; sr. Iz. 65, 17 i 66, 22; Otkr. 21, 1), o kojima govori naš prvi predšasnik sv. Petar. I dok ono, što lažni proroci zabluda obećavaju, da će se postići u ovom smrtnom životu, iščezava u tolikim zločinstvima i tolikim bolima, dotle na neki način iz neba divno odjekuje ono, što je božanski Otkupitelj u knjizi Otkrivenja prorekao: „Evo sve činim novo!“ (Otkr. 21, 5).

Ne preostaje više ništa drugo, Časna Braćo, nego da, podignuvši očinske ruke vama, svećenstvu i svakom pojedinom od vas povjerenom narodu, te tako mnogobrojnoj katoličkoj obitelji udijelimo Apostolski blagoslov.

Dano u Rimu, kod Svetoga Petra, dana 19. mjeseca ožujka, na blagdan sv. Josipa, Zaštitnika svekolike Crkve, godine 1937., Našega Pontifikata šestnaeste. *PIO PP. XI.*

Povijest jednog ozdravljenja u Požegi na

Zagovor bl. Nikole Tavelića

Odvjetnik dr Đuka Kuntarić priopćio je u „*Požeškim Novinama*“ od 18. IX. t. g. ovaj članak na uvodnom mjestu, koji prenosimo u cijelosti:

„Prije mojega polaska u Svetu Zemlju čestita gđa Marija Engelman iz Požege namijenila je jednu svoticu da se čita sveta Misa na Spasiteljevu grobu s nakanom za ozdravljenje njenog djeteta, male Fanike.

Njena kćerka stara nešto preko dvije godine imala je upalu zglobova na koljenima i u jednome kuku, nije mogla hodati, imala je teške bolove i dijete je moglo kadgod puzati. Neki liječnici nijesu imali nikakove nade u ozdravljenje, a jedna je liječnica držala bolest izlječivom i kako se radilo o deformaciji nogu predlagala je ortopedsko liječenje. Bez toga liječenja i bez liječničke intervencije nije se moglo očekivati djetetovo ozdravljenje.

Međutim nijesu roditelji ništa poduzeli da bi dijete ortopedski liječili.

Majka kao svaka majka utjecala se u Božju pomoć.

Dne 25. srpnja o. g. bila je posveta oltara bl. Nikole Tavelića Hrvata jerusalimskog mučenika u Jerusolimu. Po odredbi našeg ordinarija toga dana u svim se našim crkvama držala sveta Misa i propovijed i sav je vjerni narod kod kuće sudjelovao duhovno u jerusalimskoj slavi blaženika Tavelića. I Fanikina je majka bila kod te svete mise u župnoj crkvi svete Terezije, slušala župnikovu propovijed i predala se molitvom i pobožnim uzdasima Tavelićevu zagovoru.

Kad je došla kući sa svete mise, dijete Fanika je hodalo i hoda i da-

nas. Sreća roditelja i napose majke bila je velika.

Posjetio sam kuću Engelmanovu 10. rujna s gđom liječnicom gđom Sidom Selgrad Rutarovom. Ona je u prosincu majci predložila ortopedsko liječenje. Gđa dr Rutar našla je dijete i uvjerila se da dijete doista hoda, da noge nijesu više deformirane i da je dijete zdravo. Gđa Rutar tvrdi da ovakovo ozdravljenje iako drži da je bolest bila izlječiva, nije moglo nastati bez liječničke intervencije. No liječničke intervencije nije bilo. Mala Fanika ozdravila je zagovorom hrvatskog mučenika i blaženika, jerusalimске slave hrvatskoga naroda, Nikole Tavelića, čijem zagovoru, kako mi je to sretna majka sama pričala prije moga polaska u Lurd, zahvaljuje ozdravljenje djetetovo.

Utječimo se neprestance blaženom Nikoli Taveliću molitvama, pobožnostima, uzdasima, svetim misama, trodnevnicama i deveticama, raznim dobrim djelima da nam pomogne u potrebama duše ili tijela. Tražimo njegov sveti zagovor. Juriš naš! molitava pred prijestoljem Božjim učinit će da će Svevišnji dozvoliti da se bl. Nikola Tavelić Hrvat i mučenik, očituje i vidljivim znacima, čudesima, a to će tada dati priliku našoj Svetoj Crkvi, da proglasi bl. Nikolu Tavelića svecem svete Crkve, koga ćemo moći štovati nesamo kao blaženika nego i kao sveca u našim crkvama i našim oltarima. Sretan je narod koji i na nebu imade svoje zagovornike, svete oko prijestolja Božjega. Neka bi Bog dao, da se u njihove redove čim prije uvrsti i Nikola Tavelić.“

Veličajni spomenik vjeri pradjedova i slav. prošlosti Hrvatske

Za gradnju zavjetne spomen-crkve hrvatskog kralja Zvonimira u Biskupiji kod Knina

Odbor za gradnju ove crkve uputio je na svu hrvatsku rodoljubnu javnost ovaj poziv:

„Neda'eko starodrevnog kraljevskog Knina, kojih 6 km. udaljeno prema jugoistoku, leži pitomo selo Biskupija, gdje se je u doba hrvatske narodne samostalnosti dizala veličajna katedrala hrvatskog kancelarab-iskupa kralja Zvonimira. Pade slavno hrvatsko kraljevstvo; izumri narodna dinastija heroja svete hrvatske krune. Azijatske horde provališe u hrvatske zemlje; porušiše hrvatske domove, te savniše sa zemljom sve crkve i oltare naše, a među njima ponosnu katedralu hrvatskog kancelara-biskupa, crkvu *Svete Marije* u Biskupiji. — crkvu

Naše Gospe, Kraljice Hrvata.

Redala su se pokoljenja slavni Otača naših, a stoljeća junačke i slavne hrvatske povijesti naše opjevali su i ovjekovječili u svojim genijalnim djelima narodni geniji naši.

Dok su se na mnogim stranama po Hrvatskoj dizali velebitni spomenici tisućogodišnjice kralja Tomislava, mi, kninski Hrvati-Katolici, ponukani sa strane naših dječinih rodoljuba OO. Franjevaca ovdajšnjeg samostana i obodreni visokim duhom hrvatskog kiparskog velikana, sina ove naše hrvatske zemlje Ivana Meštrovića, odlučismo jednoglasno: da ostavimo budućim hrvatskim naraštajima jedan svjetao i jedinstven

spomenik sjećanja na ono slavno doba žive katoličke svijesti iz vremena hrvatske narodne samostalnosti.

Eto, u toj svetoj namisli našoj mi danas pristupamo i konačnom zadatku našem:

Podižemo spomen-crkvu hrvatskog kralja Zvonimira, crkvu *Naše Gospe, Kraljice Hrvata* — u Biskupiji kod Knina!

Vama se obraćamo s vrućom molbom, da nas pomognete, e da bi i Vi postali sudionici gradnje ovog rijetkog spomenika, koji će služiti svim vjernim Hrvatima, da nikad ne uskolebaju u svetoj vojni: „Za krst časn i slobodu zlatnu“ — za Boga i Hrvatsku! Nijedno hrvatsko srce, nijedan hrvatski rodoljub ne smije zaboraviti svoje svete dužnosti. Moramo svi pridonijeti svoj bar i namjanji i najskromniji novčić na ovaj veličanstveni oltar hrvatskih i katoličkih ideala i svetinja naših; svoj sitni novčić položimo za crkvu *Naše Gospe, Kraljice Hrvata!* Dužnost naša je da svojim neprijegornim obolima pripomognemo Odbor da čim prije ostvari ovaj sveti ideal obnavljanja slavne naše povijesti.

Ovaj veličanstveni spomenik vjeri pradjedova i slavnoj prošlosti Hrvatske slave, časti i ponosu Hrvatskog naroda, podiže se pod visokim pokroviteljstvom hrvatskog metropolite dra Antuna Bauera i pod pretsjedništvom sveopće akcije našeg slavnog kipara-majstora Ivana Meštrovića.

Okupimo se svi sa istim željama, s dubokim poštovanjem pod ovo visoko pokroviteljstvo, te dajmo od srca svoj darak, kako bi se što prije započeto djelo dovršilo i slavno okrunilo. Vašim prinosom i prinosom Vaših cij. krugova dovršice se ovaj spomenik oživljavanja mukotrpane ali uvijek slavne hrvatske prošlosti. Milodar nam izvolite dostaviti putem priloženog čeka, dok ćemo mi prijem istog objelodaniti u svoj dnevnoj hrvatskoj štampi.

Svaki pa i najmanji milodar, položen na ovaj najsvetiji žrtvenik „stare slave dje-dovina“, pričće novijim naraštajima o rodoljublju i vjeri sadašnje Hrvatske!

Za Odbor unaprijed zahvalni: Pretsjednik *Josip Slavić*, v. r. Blagajnik *O. Fra Bernardin Topić*, v. r. Tajnik *Ivo Kravica*, v. r.“

Milodari se šalju preko čeka: Zupski Ured (dekanatski), Knin — broj 32.201 sa oznakom „za Odbor“.

Esperanto u pedesetoj godini

Na izmaku petog decenija *esperantskog* pokreta nalazimo u čitavom svijetu preko petnaest miliona ljudi, koji u razne svrhe korisno upotrebljavaju *esperanto*, međunarodni pomoćni jezik.

Miroljubiva ideja *esperantskoga* pokreta, da zbliži i upozna međusobno sve narode svijeta, svakoga dana dobiva nove i nove pristalice i propagatore, *esperantska* društva niču svugdje, na svim kontinentima, među raznim grupama ljudi, raznoga političkog uvjerenja, raznih vjera i narodnosti te nema niti jednoga većeg mjesta na zemljinjnoj kugli, u kojemu ne bi postojalo društvo *esperantista*.

Korist ovoga međunarodnog pomoćnog jezika dobiva svakoga dana sve veću i veću vrijednost, nema nijednoga niti kulturnoga niti ekonomskoga područja, u kojemu se već nije opazila praktična vrijednost i uporaba ovoga pomoćnog jezika, bilo to u međunarodnoj trgovini, industriji, turizmu, nauci i t. d., a mnoga zabavna i naučna djela već su prevedena na ovaj internacionalni jezik, kao na pr. iz medicine, tehnike, pa misali, sv. Pismo i t. d.

Esperanto, dijete tehnike, lako shvatljiv, a još lakše naučljiv, treba svaki savremeni čovjek da pozna, da ga nauči i dalje propaguje.

U našoj zemlji, iako je *esperantski* pokret još mlad, on ima veliki broj pristalica, ima katoličkih, radničkih i građanskih *esperantskih* društava, koji svi zajedno rade na promicanju velike i svete ideje međunarodnoga bratstva, oni šire *esperantski* pokret, oni propaguju *esperantski* jezik kao najsvjetliji put k međunarodnom jedinstvu, bratstvu i slobodi.

Svi, koji volite međunarodni mir; svi, koji ljubite slobodu, jednakost i bratstvo; svi, koji težite jedinstvu cjelokupnoga čovječanstva, prigrlite „*Esperanto*“ i budite njegovim apologete.

Esperantist

OSTAVKA MARIJE UD. RADIĆ. Gđa Marija udova pk. Stjepana Radića zahvalila se na časti predsjednice zdruge „Hrvatsko Srce“ iz zdravstvenih razloga.

Naši dopisi

Sestrunj

STAKLENA BOCA PUTOVALA MORSKOM STRUJOM OD MLJETA DO SESTRUNJA (KOD UGLJANA) 25 DANA Jugoslavenski školski brod „Vila Velebita“ bacio je u more staklenku, u kojoj je bio akt smotan, u kome se moli, da onaj, koji nade ovu hartiju, dostavi prvom Lučkom uredu u svrhu određivanja morskih struja.

Staklenka je bila bačena u more u 13 sati dana 25. VIII. 1937. C = 42° 47.5 N h 17° 31.5 E u Mljetski tjesnac, a našao je staklenku Božičević Božo uč. VI. r. osnovne škole na južnom kraju otoka Sestrunja dana 20. IX. 1937. u 4 sata poslije podne.

Akt je pisan hrvatskim i engleskim jezikom.

Križarske vijesti

NOVA KRIZARSKA BRATSTVA osnovana su u Docu kod Travnika (okružje sarajevsko); u Šibeniku-Docu (okružje šibensko) u Kondriću (okružje Đakovko); u Kuljanima (okružje Banjaluka) i u Cvitoviću (okružje senjsko).

NOVI KRAJEVNI ODBOR osnovan je u Zavidočima (okružje Sarajevo).

POSJETI I PREDAVANJA. Izaslanik VKB brat Stimac posjetio je i održao predavanje u Baški.

ODRŽANE PROSLAVE KRIZARSKOGA DANA. U nedjelju 26. IX. održane su veće proslave križarskoga dana u Vараždinu, gdje je govorio od VKB brat Ramljak, u Banjaluci, gdje je od VKB bio dr Protulipac i Križ. glazba I. iz Sarajeva, zatim u Zagrebu na Sv. Duha, gdje su govorili brat Mostovac i dr Cacak. Isti dan je bio križarski dan u Vrbovi, gdje je bio prof. Fržop. U Šibeniku je bila mjesna proslava križarskoga dana.

TECAJEVI. U Zoviku je tečaj za sva okolna mjesta 8.—10. X. a vodit će ga dva izaslanika VKB. Prijave se šalju iz susjednih mjesta kraj odbora Brčko na Križ. bratstvo u Zoviku. — U Šibeniku je tehnički tečaj za okružje 31. X. te 1. i 2. XI., a treba da dođu izaslanici iz mjesta okružja Šibenik. Prijave se šalju na okružje Šibenik, sjemenište. — U Dubrovniku je tehnički tečaj 31. X. te 1. i 2. XI. za okružje Dubrovnik i treba da dođu izaslanici iz okružja, a prijave se šalju na okružje Dubrovnik, sjemenište. — U Kotoribi je tehnički tečaj za Međumurje 7.—11. XI. — U Bjelovaru je tehnički tečaj 5.—8. XII.

SASTANAK IZASLANIKA KAT. AKCIJE U ZAGREBU. Upozoruju se križ. bratstva, da se poziv društvima Kat. Akcije, da pošalju u Zagreb odbornike i izaslanike na sastanak na blagdan Krista Kralja 31. X., ne odnosi na križare i prema tomu odbornici križ. društva ne dolaze.

ZIVOTOPIS DRA MERZA. U izradi je pučko izdanje životopisa pok. dra Merza, i to izdanje bit će jeftino, te pisano za najšire slojeve. Izći će još tokom ove godine.

JAVNO SABIRANJE U ZAGREBU. Kako je javno sabiranje u Zagrebu otpalo radi kiše, određeno je novo javno sabiranje na dan 3. studenoga o. g., na što se upozoruju Križari i prijatelji Križara.

TAKSA ZA AUTORSKA PRAVA. Po zakonu o autorskom pravu traže sreska načelstva prije dozvole priredaba uplatu takse za autorsko pravo, obično oko 100—200 Din. po komadu. Ovo sabiranje i uplata taksa ne odnosi se na komade, koje križ. bratstva dobiju od VKB, jer na te komade ima VKB autorsko pravo i društva ne trebaju platiti za to ništa. Ako bi sreska načelstva ipak u kojem slučaju tražila, neka se javi na VKB, a ako se taksa plati, treba tražiti povrat.

KRIZARSKI DAN U ZAGREBU. Pripreme za križarski dan u Zagrebu su dovršene. Uglavljen je program, po kome će taj dan ujutro u 8 sati svi Križari poći od crkve oo. Isusovaca u crkvu Sv. Katarine, u kojoj je u 9 sati tiha sv. Misa sa pripovijedu o. Poglajana, a pod sv. Misom Križari će liturgijski recitirati sv. Misu. Iza toga u 11 sati je u velikoj dvorani Zagreb. Zbora Križarski zbor. Program je sastavljen od nastupa glazbe, simboličkih igara, govora itd. Na zbor je ulaz slobodan. Poslije podne u 4.30 sati je u istoj dvorani Zbora križarska smotra. Ulazina je mala.

ZAJEDNICA RADNICKE KRIZ. OMLADINE počela je svestranim radom u novoj društvenoj godini. Odbor Zajednice

uređen je ovako: Predsjednik prof. Cerovac, podpredsjednik br. Leinweber Mirko, tajnik br. Ukmar Drago, ref. za socijalnu pomoć br. Ivo Marijančić, ref. za namjezb. odsjek br. J. Haman, ref. za naučnike br. Martin Novak, ref. za tehnički rad br. Glovacki Ivo, te br. Rožman Franjo.

KRIZARSKI ALBUM. Još ima mnogo Križara, koji nemaju križarskog albuma. Za album je u vrijeme križarskog dana u Zagrebu snižena cijena na 5 Din. komad. Samo taj dan u Zagrebu dobiju Križari

album za 5 Din. komad, jer je inače cijena 10 Din. po komadu. Dakle, svi koji dolaze u Zagreb, neka kupe križarski album!

NAS PUT III. DIO, knjiga za nutarnji rad križ. društava, je u štampi i izići će do križarskoga dana.

KRIZARSKI KALENDAR je u štampi i izići će do križarskoga dana.

PLAKAT ZA KRIZARSKI ZBOR U ZAGREBU, u tri boje, vrlo efektan, izradio je Križar Mirko Leinweber.

Život Šibenika

Proslava Križarskoga dana

Iako ove godine nije bilo moguće proslaviti Križarski dan u Šibeniku uz sudjelovanje članova i prijatelja izvan Šibenika, proslava je potpuno uspjela.

Ujutro su nešto iza 7 s. brojni Križari i Križarice, svrstani u satnije, sa zastavama na čelu, krenuli iz Katoličkog Doma u Dolac u župsku crkvu sv. Križa. Iza zajedničke sv. Mise i Pričesti dolački župnik preč. don Ivo Berak blagoslovio je zastavu Križarskog Bratstva u Docu, kojoj je kumovao g. J. Kužina. Tom prigodom je preč. Berak održao par pobudnih riječi i pozdravio Križare i Križarice koji su došli, da u njegovoj župi prigodom svoje proslave pristupe Stolu Gospodnjem.

Dolac je bio iskićen zelenilom i hrvatskim zastavama. Blagoslov zavjeste je pozdravio pucanjem, a Križare cvijećem.

U 10 sati u Kat. Domu održan je svečani sastanak svih članova i članica katoličkih društava. Sastanak je otvorio molitvom i vodio br. J. Baljkas. Govorio je br. A. Zaninović: „O važnosti proslave Križarskoga dana“, s. J. Jadronja: „Križarica danas“, br. F. Baričić: „Kojim putevima da krenemo u novoj godini?“ i preč. dr K. Zorić: „Potrebe Križarstva u Šibeniku“.

ODLAZAK DRA FRA VLADE BILOBRKA. 30. pr. mj. definitivno nas je ostavio bivši varoški župnik vlč. o. dr Vlade Bilobrk. Za vrijeme svoga boravka i srečavanja u Šibeniku uspio je da osvoji srca svojih župljana i svih Hrvata grada Šibenika. U svakoj, pa i najopasnijoj, zgodni, ne žaleći sebe ni ličnog stradanja i žrtve isticao se svojom neustrašivošću i odlučnošću u prvim redovima. Zato je i bio toliko cijenjen i ljubljen, što se vidjelo najbolje pri njegovom prvom odlasku, kad se na kolodvoru okupio lijep broj ljudi i predstavnik raznih društava. Baš zato i mi žalimo, što ga gubimo iz naše sredine.

RUŽARICA. U prvu nedjelju listopada 3. t. mj. slavi se blagdan Gospe od ružarica ili Ružarica. Na osobiti način bice proslavljen u samostanskoj crkvi sv. Dominika. U 5 s. ujutro bice lekcija. Iza lekcija pjevana sv. Misa sa zajedničkom sv. pričesti. U 7 i 8 s. tihe sv. Mise. U 10 s. svečana sv. Misa. U 11/2 s. ruzarij s „molbenicom“. Popodne u 4/2 s. ruzarij, pa procesija sa kipom Gospe od ružarica. Procesija kreće u 5 s. iz crkve sv. Dominika ulicom kralja Tomislava na Poljanu, te preko obale natrag. Red je procesije ovaj: 1) barjak Gospe od ružarica sa školskom djecom; 2) barjak sv. Križa — muškarcima sa svijećama; 3) djeca sv. Luce; 4) katoličke organizacije; treći redovi, časne sestre; 5) barjak sv. Vincenca sa redovništvom; 6) kaptolski križ sa svećenstvom; 7) dječica sa cvijećem; 8) asistenta u troje s kipom. Iza kipa ostali svijet.

SV. FRANO. Na blagdan sv. Frane bice ovaj red službe Božje u samostanskoj crkvi sv. Frane: Ujutro u 5 s. lekcije, u 6 s. pjevana sv. Misa. U 7, 8, i 9 s. tihe sv. Mise. U 10 s. svečana sv. Misa. Popodne u 7 s. blagoslov sa Presvetim.

RUJANSKO VIJEĆE KRIZARSKOG BRATSTVA I. održano je 17. IX. t. g. Prisutni su bili svi članovi te duhovnici vlč. don Petar Ciklič i don Vinko Belamarić. Nakon izvještaja starog odbora izabran je potpuno novi odbor: Predsjednik Baljkas Josip, potpredsjednik Belamarić Frane, tajnik Roša Kreše, blagajnik Žonja Ive, voda Malih Križara Dulbičić Ante, voda tamburaške sekcije Beader Ante, referent za vježbe Lov-

Poslije podne pred punom dvoranom održana je svečana akademija, kojoj je prisustvovao i preuzvišeni biskup. Iza proslava pretsjednika Okružja, Križari omladinci izveli su uz pjevanje Križarsku himnu. Vlč. don J. Krnić skladno je otpjevao Zajčevu „Domovinu“. Br. J. Skračić je s razumijevanjem deklamirao „Dodi Gospodine!“ pjesmu G. Cvitana. O ulozu Križaričkog pokreta govorila je vrlo lijepo s. L. Pavletić. Omladinci su iza toga izveli simboličku vježbu „Dalmatinski šajkaš“ uz pjevanje preč. don J. Krnića. Iza priredbe su je morali na zahtjev publike ponovno izvesti. Sve je točke pjevanja na klaviru pratio vlč. don J. Španić. Obe simboličke vježbe je sastavio br. A. Zaninović. Na koncu su Križarice izvele komad Z. Smrekar: „Na Duvanjskom polju“ sa živom slikom na koncu. I ovaj put su komad izvele s razumijevanjem i na zadovoljstvo publike. Pjevanjem „Lijepa naše...“ završio je ovaj lijepi historijski komad.

Čitavi dan će ostati u ugodnoj uspomeni i članovima i njihovim prijateljima. Križari su ponovno u svojih borbi godinu dana naprijed, a to znači korak bliže konačnoj pobjedi, svom cilju — novoj i preporodenoj Hrvatskoj.

rić Marko, revizori Skroza Ivan i Zjačić Vicko. Novi predsjednik pozvao je braću na što bolji rad za napredak društva. U istom smislu govorio je i duhovnik vlč. Ciklič.

ZIMSKI ORAR SV. MISA. Svake nedjelje, počamši od prve listopada nedjelje, bice u katedrali u 6 s. ujutro župska sv. Misa. Zatim u 7, 8 i 9 s. tihe sv. Mise. U 11 s. svečana sv. Misa. U crkvi sv. Duha u 6/2 s.; u crkvi sv. Ivana u 7 s.; u Novoj Crkvi u sv. Nikole u 8 s. U varoškoj župskoj crkvi prva sv. Misa bice u 6 s. ujutro.

SVIM ČLANICAMA „ZIVOGA SVIJETLA“ javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (od 4.—10. X.): da nedjelje i zapovijedani blagdanima u našem narodu budu uistinu rezervirani za Bogu i njegovanju vjerskoga života. — Don Ante Radčić.

UPOZORUJEMO naše čitaoce na današnji oglas odlikovane tvornice svijeća pk. Vladimira Kulića, koju sada vode njegovi nasljednici, te im je topla preporučamo. NOVI DNEVNIK. Mjesni list „Tribuna“, koji je svojedobno bio obustavio izlaženje, sada je opet počeo da izlazi kao dnevnik. U proglasu, kojim je najavio svoje ponovno izlaženje, veli, da će list izlaziti na realnijoj bazi nego do sada i da će biti strogo informativan.

PRODAJA KUĆA. Crkvinarstvo Nove Crkve u Šibeniku prodaje 3 kuće. Sve tri kuće nalaze se na Gorici. Interesenti neka se obrate na Crkvinarstvo Nove Crkve (Gradski župski Ured — Šibenik, Ulica Kralja Tomislava br. 53).

STO VELE SPECIJALISTI? 83 nje-mačka specijalista za živčane bolesti i ludilo objavila su u Münchenu zajedničku izjavu, kojom upozoravaju javnost na kobne posljedice iščezavanja kršćanskog i moralnog odgoja mladeži. U našem burnom vremenu — vele liječnici — samo vjera može spasiti mnoge milijune ljudi od duševnih bolesti.

MAST IZ KOSTICA OD GROŽDA. Svi su vlasnici vinograda u Njemačkoj dobili nalog, da očiste koštice od grožda, jer će se iz tih koštica vaditi mast.

Po državi

OKO SPORAZUMA SDK SA UO. 30. pr. mj. stigli su u Zagreb delegati vodstva Udružene opozicije dr Laza Marković, Božidar Vlačić i dr Milan Gavrilović, da dru Mačku predadu tekst sporazuma, kako ga je 24. pr. mj. prihvatilo vodstvo UO. Opozicionali prvaci ističu, da je tekst sporazuma sastavljen potpuno u onom smislu, kako je želio predsjednik dr Maček. Ako je redaktorima, uz odobrenje šefova njihovih stranaka, uspjelo dati stilizaciju, koja se očekuje na temelju izjava, koje su delegati UO davali u Zagrebu, onda će taj tekst vjerovatno zadovoljiti. Radi se o načelnom sporazumu, da se ustanove glavne stvari, za koje bi se imale boriti političke stranke, o kojima se ovdje radi. Ovim sporazumom ne bi se ni najmanje diralo u isključivo pravo naroda, da preko svojih predstavnik, nakon slobodno provedenih izbora, donese odluku o onim pitanjima, koja ovise od volje naroda.

PRENOS TIJELA PK. SENJSKOGA BISKUPA. Predsasnik sadašnjega senjskog biskupa pk. Mons. dr Starčević u svoje vrijeme bio je privremeno pokopan u Senju. Njegovi sumještani željeli su, da mu tijelo bude preneseno u Mrkopalj, njegovo rodno mjesto. Taj svečani prenos obavio se 18. IX. t. g. uz sudjelovanje brojnoga naroda, preuzv. biskupa dra Burića, svećenstva i općinstkih vlasti.

RAZLIKE PROGRAMA HSS I UO. Zagrebački „Hrvatski Dnevnik“ od 29. pr. mj. u svom uvodniku među ostalim kaže i ovo: „HSS zadržava svoj program, kao što ga zadržava i Udružena opozicija... Jasno je, da ni jedna pripadnica Udružene opozicije ne može računati s time, da bi Hrvatima mogla nešto nametnuti... Ali one svejedno imaju svoj program, koji nije naš hrvatski program... To još ništa ne znači, da već sada postoji istovjetnost političkog programa Hrvatske seljačke stranke i Udružene opozicije. Naprotiv postoje još razlike, i to vrlo znatne, pak će Udružena opozicija imati prilike uložiti mnogo dobre volje, a u prvom redu pameti, da se riješe sva sporna pitanja, koja do sada još nijesu predmet rasprave.“

VELIKA SKUPŠTINA HSS U SINJU održana je u nedjelju 26. pr. mj., kojoj je prisustvovalo preko 10 hiljada ljudi. Sv. Misu je odslužio te blagoslovio 55 zastava mjesnih i općinskih organizacija HSS župnik fra Andrija Zjačić uz lijepi i značajni prigodni govor. Na skupštini je govorilo više hrvatskih narodnih zastupnika i izaslanik dra Mačka inž. August Košutić, koji je u svom govoru među ostalim istakao, kako je hrvatski narod spreman, da sve dogadaje dočeka mirna srca, te da ne daje ništa na riječi, nego na djela.

„ZETSKA PLOVIDBA“ KUPILA JE JOS TRI PAROBRODA manje tonaze za saobraćaj po Boki Kotorskoj. Dva parobroda vršit će saobraćaj u unutrašnjem bazenu, a jedan od Budve do Bara. Parobrodi će nositi imena: „Budva“, „Risan“ i „Bijela“.

PRIHVAĆENA UREDBA O POVIŠENJU CINOVNICKIH PLACA. Na sjednici ekonomsko-financijskog komiteta ministara primljen je nacrt uredbe o povišenju prinađelnosti državnih službenika, koje će dobiti činovnici do IV. grupe II. stepena. Povišenje bi imalo teći od 1. X. t. g. Uredbu treba još da odobri plenum ministarskoga savjeta.

SAMO ČETIRI VRSTE CIGARETA. Kako javljaju novine, čini se, da će odsad prema odredbi Monopolske uprave biti samo četiri vrste cigareta u prometu, i to: „Drina“, „Vardar“, „Morava“ i „Drava“, koja će po kvaliteti biti znatno popravljena, tako da će biti između „Zete“ i „Ibra“. Za 1 Din prodavat će se 8 komada „Drave“.

MARIJA RUŽICKA-STROZZI, poznata umjetnica naše hrvatske pozornice, umrla je 28. t. mj. u Zagrebu u 87. godini života, nakon što je čitav svoj vijek služila kazalištu i stvorila golemo mnoštvo nezaboravnih kreacija.

RADIOPRIREDBA UOCI KRIZARSKOGA DANA. Uoči velikih križarskih svečanosti, koje se drže u nedjelju 3. X. t. g. u Zagrebu, bit će u subotu 2. X. t. g. od 8—9 sati uveče na zagrebačkoj Radiostanici križarsko veče. Na programu je nastup zbora radnika Križara sa recitacijom i radničkom pjesmom, zatim nekoliko glazbenih točaka glazbe članova i glazbe Malih Križara te govor dra Protulipca o ciljevima križarske organizacije.

Svoj k svome!

Svoj k svome!

Odlikovana Tvornica Voštanih Svijeća
VLADIMIRA KULIĆA — NASLJEDNICI
ŠIBENIK